

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XI. Ab arbitris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

verò dicendum esset, si Papa alicui canoniam ipsemet conferret, atque insuper mandaret Canonici v. g. aut Officiali Episcopi, ut proximè vacaturam præbendam ipsi assignari faceret, ut bene monet Gl. in cit. c. si cui, Garcias cit. p. 6. §. 3. n. 305. Nam hoc casu gratia est facta à Papa, & executio alteri demandata. Accedit, quòd fortassè c. illud in materia beneficii, quæ ob fraudis periculum valde odiosa strictissimi iuris esse solet, specialiter constitutum fuerit, ideoque ad alios casus transferri non possit, uti Suarez annotavit c. 3. n. 14. Aliter verò sed minus convenienter textui cit. c. explicant Sanchez loco cit. num. 87. & alij apud Garciam num. 302.

CAPITVLVM X.

Si is, cui.

PARAPHRASIS.

Episcopo, vel Abbati, nomine proprio non expresso, à Sede Apostolica causa delegata erat: is eam subdelegavit non in totum, sed reservatà sibi sententià: Cùm autem subdelegatus in causa procederet, interim subdelegans Episcopus, vel Abbas excommunicationem incurrit, aut vità excedit: hoc casu si accidat, ut à subdelegati sententia appelletur, ad primum delegantem deferenda est appellatio: ne si diutius expectandum sit, donec absolutio conferratur, vel alius Prælati substituat, causæ expeditio cum partium damno nimis prorogetur.

SUMMARIVM.

1. Propter longinquam absentiam delegati, eo intermisso, appellari potest à subdelegato ad delegantem.
2. Si Episcopus, cui à Papa intuitu dignitatis causa demandata fuit, tempore data literarum in viuis fuit, mortuus autem est ante præsentationem, substituitur eam exequi potest.

NOTANDVM Vn. Licet ordinariè à subdelegato, cui causa non tota commissæ erat, appellandum sit ad subdelegantem, & eo mortuo, ad successorè eius in dignitate, (si delegatio intuitu dignitatis facta fuit) uti constat ex c. cum te, 18. & c. super quæstionum, 27. §. porrò, extrà hoc tit. limitari tamen id debet, Nisi exinde partibus litigantibus dispendium generari possit, quia causa nimis diu protraheretur. Etenim contra iuris communis tenorem, quædam specialiter constitui ad vitandum præiudicium litigantium, vel aliorum, monet Gl. hic ex c. Abbate, 3. de sent. & re iudic. in 6. Quare eadem ratione docent hic Ioan. Andr. n. 1. & Ancharanus not. 4. Propter longinquam absentiam delegati, eo intermisso, appellari potest à subdelegato ad delegantem. Longinquam, inquam: nam si modicum, aut tolerabile sit impedimentum causæ protrahendæ, non ideo à communi iure recedendum erit. Quare etiam in casu huius c. si mox absolutio conferenda erit delegato, aut post breue tempus successor cum iurisdictione instituendus, tum ad eum, non ad primum delegantem appellatio deuolui debet, uti Ancharanus & Dominicus hic admonent, post Gl. hic ver. durante.

QUÆRUNT hic Lopus, & Dominicus, Si Episcopus, cui à Sede Apostolica intuitu dignitatis causa delegata erat, tempore datæ literarum in viuis fuit, sed mortuus ante præsentationem, vtrum exequi possit substitutus. Et rectè respondent, quòd possit: Quia rescripta Apostolica, perinde ut leges, vim ac valorem aliquem consequuntur ipsa expeditione, tamen non dum cognita, vel acceptata sint, uti supra etiam dictum.

CAPITVLVM XI.

Ab arbitris.

SUMMARIVM.

Ab arbitris iuris ad Papam appellandum est, à voluntariis absolutè appellari non potest, sed supplicari.

Q 999 Si

SI appelletur ab arbitris, qui ex iuris præscripto à partibus eligendi sunt, vt de causa suspencionis Iudici obiecta cognoscant, iuxta c. suspencionis, 39. extra, & c. si contra 4. hoc lib. & tit. Item si appelletur ab arbitris, qui ex præscripto c. pastoralis, 14. de rescript. à partibus eligi debent, si diuersi Iudices super reuocatione literarum Apostolicarum discordent: his, inquam, casibus, ad Sedem Apostolicam appellatio deferenda est.

Ratio, cur non ad Iudices appellandum sit, ea dari debet, quia sicuti ipsi dubij ac suspecti sunt circa causam principalem, ita etiam circa accessoriam, à qua appellatur: Vt quia arbitri dilationem nimis breuem concesserunt, c. 1. de dilation. vel sententiam super causa suspencionis iniquam pronuntiarunt.

Cōtra hæc obijci solet, quòd ab arbitris appellari non possit, l. 1. C. de recept. arbitris, c. sanè, 34. caus. 2. q. 6. secundum verà eius lectionem. Respondet hie Gl. comuniter recepta, ver. appellandum, Ancharan, ibid. Gl. marginalis, in l. arbitrio, 9. ff. Qui fatisdare cogantur, Ioach. Mynsinger lib. 4. obseruat. 68. Quòd arbitri alij sunt voluntarij, qui libera partium voluntate eliguntur, & ab his non appellatur: quamuis si iniquum arbitramentum, seu laudum pronuntiasse videantur, Iudici supplicari, seu officium eius implorari possit, vt Gl. margin. hie notat, ex c. 2. de arbitris. Alij verò sunt arbitri necessarij, qui ex iuris, aut statuti alicuius præscripto vel Iudicis coactione à partibus eligi debent: & ab his appellari potest ad eum, qui iuri aut statuto præsidet, vel qui ad arbitros eligendos compulit, vt hie apparet. Ratio est: Tum quia horum arbitratorum pronuntiatio magis ad iudicialis sententiæ naturam accedit, aded vt exinde actio in factum nascatur, teste Mynsingero in cit. loco: tum quia æquum est, vt ijs potius per remedium appellationis succurratur, qui ad arbitros cōpulsī sunt, quàm vt ijs, qui sponte eos elegerunt: sibi enim imputare debent, quòd in eos vltro consenserint. Ita Gl. fin. hic, & Ancharanus. Non desunt tamen DD. apud Domin. Geminianum hie, in fine c. Gl. margin. in cit. l. arbitrio, qui arg. eius l. vniuersim, do-

cent, ab arbitris electis super incidente in iudicium appellari posse.

CAPITVLVM XII.

Is cui.

PARAPHRASIS.

Si cui Papa commiserit, vt personæ certæ in certa Ecclesia, diocesi, aut prouincia beneficium prouideat, potest is prouisionem hanc alteri committere. Sin autem nullā certā personā nominatā, alicui mandetur, vt personæ idoneæ certam Ecclesiam vel beneficium prouideat, non potest prouisionem alteri demandare: eò quòd ipsius indultriæ specialiter electa censetur. Præterquam, si in forma commissionis ipsi factæ contineat, vt per se, vel per alium exequatur.

SUMMARIVM.

Executor datus à Papa vices suas alteri committere potest nisi persona indultria electa fuerit.

NO T A N D V M Vn. Executor à Papa constitutus interdum vices suas alteri committere potest. Cui tamen contradicere videtur c. vlt. §. ceterum, extra, eod. Resp. vt ibi dictum fuit, Regulam, quæ ibi traditur, quòd executor constitutus alteri vices suas delegare non possit, vniuersaliter veram non esse; sed tantum, si ex qualitate causæ, seu commissionis præsumi possit, personæ indultriam electam fuisse. Vt in casu huius c. Si ipsemet committens principalis nominet personam, cui beneficium prouidendum sit, si idonea reperiatur, seu, si preces veritate nitantur, tum parum plerumq. refert, vtrum per se, an per alium exequatur. Sin autem nulla persona nominata, eius arbitrio & electioni committatur, cui prouidendum sit, tum committens censeri debet ad indultriam, & discretionem respexisse.

Exinde infert hic Domin. Si testator executores constituit, quorum arbitrio & electio